

ÁGH ISTVÁN

Babiloni album

ÁGH ISTVÁN (1938) Budapest

Fél asztalt beborító, vastag albumot nézegetek,
képeit egyenként átélve, lassan fordítom el,
mintha pincébe, márványlépcsőn ereszkednék alá,
lapjait szemlélve fordulok forgatott képeivel,
megcsap a penészszag, amit a falak árasztanak,
amit a faragott kövek és a földalatti romok lehelnek,
mintha az alvilágba vezető lépcsőn ereszkednék alá,
fullaszt a szellőzetlenség, mint a sírkamrák levegője,
friss nádszál zöld színével lep meg az oxidált nyílhegy.

Mindig lejjebb ereszkedek a vastag falak közt,
szellőzetlen barlangok, sírkamrák szaga fullaszt,
tört és ép cserepek rakódnak a leletekből körém,
a könyvlapokon rétegekben kisebb-nagyobb szobrok,
sárga agyagból égetett alakok, az idők kihűlt tanúi,
hozzánk hasonló emberekről mintázva hitetik, hogy
érdemesek a fényre, mint egy elsüllyedt csatatér,
a halotti maszkká változott álarcok vonásai
visszanyerik értelmüket, amikor nézem őket.

A hajdankori madár emlékeimbe fészkel,
kikölti az ismeretlen félelmet az oroszlánfejű sas,
s más vegyes lények, halálpontosra formált
emberfejű bikák, és egyéb ismeretlen szörnyek
izmokkal átütött irháját pásztázza tekintetem,
akik úgy járkálnak most is a képzelet házában,
mint a háziállatok, bődülve és kelepelve beszélnek,
otthonosak a hajlékunkban, akár a családtagok,
mint a tulajdonságaink jelképes tükörképei.

Ami a szemétdombra kerül, az már maga a szemét,
mégis onnan válik vissza áldást osztó géniusszá a démon,
annyival időszámításunk előtt, amennyivel utána én,
szakállá vésővel pontosan megmunkált, lábszára
akár az öntvény, kirajzolva a térd és a lábfej,
szarucsipke feszül a szárnyak bordázata közt,
biztosan szorítják a szíjak csuklóit és bokáit,
egyik kezében valami tobozzal osztja az áldást,
másik kezében az áldással tele lapos edény csüng.

A bika lényege a súlya és tömegének kiterjedése,
rajta semmi fölösleges, ami a lényegétől elterel,
csak a szügye pajzsa, mint föltorlódott izom,
s a ruganyos far, mely most is hágni készül,
s a nyílni vágyó emse, csak mell, csak comb, csak öl,
és minden részlet óriásinak tetszik a kétarasznyi testen,
emlőjét körülfogó karja, mint megtelt gyümölcsösösár,
erre a nagy bőségre kellett az égi bikának ráfeszülni,
hogy ezüst magjával mázolja be, mint a csiga a rétet.

Legnagyobb hatalma az atyaisten után lányának adatott,
 s annyiféle tulajdonsággal, amennyi a szerelem arca,
 itt sovány női akt, különben kívánatos csípő,
 hasalja szerény, kedvesen feszülő, lányos a melle,
 de madárlábbal vájja karmait két fekvő oroszlánba,
 nappali álomba meredt baglyok állnak őrséget kétfelől,
 ő a babiloni szajha, aki ama napon skarlát selyemben
 elüget a fenevadon, mert vége az emberiségnek,
 s nincs a gyönyörnek ihlete, se csalás már, se bosszú.

Én pedig a babiloni alvilágába ereszkedem,
 ahonnan nem tért vissza senki a szerelem istennőjén kívül,
 aki a sárgán elhaló, de a zölden újjáéledő élet asszonya is,
 bár az atya után a legnagyobb hatalmat gyakorolja,
 megjárta a poklot, levetkőztetve, mint egy elkárhozott,
 jól tudja, mi van ott, ami hozzám is túl közel már,
 látom a jövő szörnyeit nyelv és szemgolyó nélkül,
 megsárgult, csattogó fogsorral falják a friss csecsemőket,
 hűlt herékkel támadnak, és az emlők almáiba harapnak.

Vérfertőzés bűnében szaporodtak az istenek,
 míg az ember teremtéséhez isten-áldozat kellett,
 hogy vére a sárgás kék agyagban folyjon tovább,
 ezek a ránk maradt terrakotta szobrok, vértelenül
 és kihűlve tartják a test formáját, és látjuk,
 mennyi sötét szemgödör bámul vakon az égre,
 akik mégis hasonlítanak ránk, hisz emberek vagyunk,
 születhettünk volna egy helyen, egy időben,
 vagy ők csodálnák, mint akár én, a korabeli leletet.

Látok szorgos szántóvetőt, bókoló kalászt, fazekasokat,
 öklöző figurákat az összetört agyagcserépen,
 ahogy az áldozati ajándékot viszik a fölpúpozott kosarakban,
 libasorban, mintha keskeny pallón kelnének át a folyón,
 nagyorrú had, mint tollruhás madárcsapat következik,
 szemük oldalt ül fejükön, együtt és egyetlen pontra néznek,
 kinek üzen az írásra hajló nádszál, az eke, a hárfa húrja?
 kinek nyílik a sós verejtéktől deres városkapu?
 Istár bikáival és oroszlánjaival kinek nyúlik az égbe?

Hisz akit illet, most roppant össze lábam alatt,
 mikor elfordítottam az aranytól tündökletes lapot,
 ám különös életjelet találtam egy rám vetült sugárban,
 ahogy elsiklott arcomon útban a végtelen felé,
 megláttam a serkenő borostát a lazúr szakáll alatt,
 ezt a nézést nem lehet holt anyagból előállítani,
 mintha észre se venne, mégis tudja, hogy ott vagyok,
 s nemcsak a néma leletek örökségét viszem tovább,
 van külön örökélet is a szorgalmas emlékezésnél.

Fájdalmas anatómia

A settenkedő fájdalom
megállapodik lábamon,
s mikor a talpamból kiáll,
kúszik bokán és térden át,

elfoglalja ágyékomat,
mint egy hídfőt, hogy majd a has,
a gyomor, epe, máj, vese
szövetébe csapjon bele,

hogyan azután a beleim
sugározzák tovább a kint,
miből kirajzolódik a
fájdalmas anatómia,

hol külön kimutatható
egyszerre mindenféle kór,
egy gombnyomásra az egész
testtel álcázott szenvedés,

a fájó pontban is az egy
életemet támadja meg,
engem rombol és tataroz,
játszik elnyűtt húrjaimon,

nevemet vette föl a baj,
a szív helyett ritmuszavar,
a tüdő most már hörghurut,
nem az agy fáj, hanem a sztrók,

ám a kín mindig ugyanaz,
már nem is számít ez a baj,
más, nyelven túli üzenet
közli velem, mi közeleg,

valójában mindennapos.
csak itt e versben hangsúlyos,
hisz a nem embernek való
vízió is megszokható,

és nem annyira különös,
ha a fájdalom összeköt,
erősen, mint a szerelem,
s talán sohase múlik el.